

Krátkodobý finanční majetek a jeho účtování

Které CP patří do krátkodobého fin. majetku?

- Majetkové CP – zakládající podíl na majetku vlastněné společnosti (akcie, podílové listy)
- Dlužné cenné papíry – představují úvěrový vztah mezi emitentem a věřitelem. Emitent si de facto půjčuje od věřitele (kupce) určitou částku, přičemž za to platí majiteli dlužného CP úroky nebo jinou odměnu). V dohodnutý okamžik (při splatnosti) emitent majiteli dlužného CP musí opět peníze vrátit (proplatit CP) (patří sem dluhopisy, obligace, směnky, zástavní listy, atd).

Kdy je finanční majetek krátkodobý a jak se o něm účtuje?

- Krátkodobostí se rozumí předpokládaná doba využití fin. majetku v podniku po dobu kratší než 1 rok. Pokud je předpokládaná doba použití delší, jedná se o dlouhodobý finanční majetek, který je účtován v účtové skupině 06 – Dlouhodobý finanční majetek.
- ❖ Pro účtování krátkodobých CP se využívá účtů v účtové skupině 25 – Krátkodobý finanční majetek.

Podle jakých kritérií jsou krátkodobé CP z hlediska účetnictví tříděny?

Podle toho, zda:

- se jedná o majetkové nebo dlužné CP,
- jde o CP k obchodování nebo držené do splatnosti (u dlužných CP).

Pozor!!

Nakoupené CP představují majetek podniku, tedy aktivum. CP emitované jsou zdrojem krytí majetku a představují pasiva!!!

Oceňování krátkodobého FM

- Peněžní prostředky, ceniny a závazky v účtové třídě 2 – Finanční účty se oceňují nominální hodnotou,
- Nakoupené CP se oceňují pořizovací cenou (jak majetkové, tak dlužné CP). Do pořizovací ceny se zahrnují přímé náklady související s jejich pořízením, nejčastěji: poplatky a provize makléřům, burzám, apod.

A co když prodávám CP?

- V takovém případě lze při vyřazování CP použít ocenění pomocí váženého aritmetického průměru z pořizovacích cen nebo metodu FIFO.

ALE!!!

Tento způsob lze při vyřazování CP použít jen u CP stejného druhu, stejných emitentů a stejných měn, na které tyto CP znějí.

A o čem se vlastně v souvislosti s krátkodobým FM účtuje?

- ❖ O pořizování CP,
- ❖ O jejich prodeji a vyřazování,
- ❖ O jejich proplácení (dlužné CP),
- ❖ O inventarizačních rozdílech u CP,
- ❖ O kurzových rozdílech, atd.

A jak se to všechno vlastně účtuje?

Nejdříve se obvykle účtuje o pořizování krátkodobých CP. Takže pojďme na to:

Pořizování krátkodobého FM

Př. Podnik nakupuje akcie v hodnotě 1 000 Kč, s nimiž plánuje obchodovat na burze. Makléři zaplatil poplatek za nákup ve výši 50 Kč (vše z BÚ). Zaúčtujte.

Řešení: Při pořizování CP (je jedno jestli majetkového nebo dlužného, to ošetří analytická evidence) je nutno využít kalkulační účet 25x – Pořizování KFM. Na tomto účtu se vypočítá celková PC a teprve poté se daný CP převede na majetkový účet.

Účtování:

Pořizování KFM

BÚ

1 000

Účtování kupní ceny

1 000

50

Účtování provize

50

1 050

Převod akcií na majetkový účet účtovaný v pořizovací ceně

Majetkové CP k obchodování

1 050

A které další majetkové účty připadají v úvahu?

- Důležité je vždy určit, zda se jedná o dlužný nebo majetkový cenný papír a také to, zda se jedná o CP určený k obchodování. Takže v úvahu dále přichází účty:
- Dlužné CP k obchodování, Dlužné CP se splatností do 1 roku držené do splatnosti, Vlastní akcie a podíly, Vlastní dluhopisy, Ostatní realizovatelné CP (na tento účet se často účtuje podle hesla když nevíš kam s ním, tak to hod' sem...).

Prodej CP

- Jako vždy, když něco prodávám, **účtuji 2 operace:**
 - Prodej v prodejní ceně
 - Úbytek CP (buď v PC, nebo v přeceněné hodnotě (např. reálná hodnota – viz. dále), nebo s použitím váženého aritmetického průměru nebo metody FIFO)

Na to, že se účtují 2 operace, nezapomenout!!!!!!!!!!!!!!!

Př. Pamatujete se ještě na naše nakoupené akcie?
Tak teď polovinu z nich prodáváme na fakturu za
1 500 Kč. Zaúčtujte a zjistěte VH podniku.

Řešení: Prodej CP v prodejní ceně 1 500 Kč na fakturu se účtuje jako pohledávka (ale ne pohledávka za odběrateli, nýbrž na účet Jiné pohledávky (účt. skupina 37) a zároveň jako výnos v podobě Tržby z prodeje CP a podílů (finanční výnos, účt. skupina 66). Úbytek CP se zaúčtuje jako náklad na účet Prodané CP a podíly (účt. skupina 56) a zároveň jako úbytek CP na příslušném majetkovém účtu. A VH je pak rozdíl výnosů a nákladů z prodeje. Jednoduché, že?

Účtování:

Jiné pohledávky

Tržby z prodeje CP...

1 500

Prodej CP účtovaný v prodejní ceně

1500

Prodané CP a podíly

Majetkové CP k obchod.

PS 1 050

525

Úbytek CP účtovaný v příslušné pořizovací ceně

525

A kolik jsme na těch prodaných akcích vlastně vydělali?

Je to jednoduché:

$VH = V - N = 1\,500 - 525 = 975$ Kč zisk. A ani to nebolelo, že? V našem vlastnictví zůstaly akcie v hodnotě 525 Kč.

Dluhopisy držené do splatnosti

Př. Podnik vlastní dluhopisy se splatností do 1 roku, o nominální hodnotě 10 000 Kč, které nakoupil za 10 500 Kč, přičemž 500 Kč činila provize makléři. Z vlastnictví těchto dluhopisů plyne podniku nárok na výplatu úroku ve výši 10% z nominále. Tyto dluhopisy drží do splatnosti. Jak se účtuje v okamžiku splatnosti?

Řešení: Nutno je zúčtovat tři věci: úhradu úroku (výnos), úhradu nominále a rozdíl mezi pořizovací a nominální hodnotou dluhopisů (náklad).

■ Účtování

Dlužné CP...držené do spl.

BÚ

PS 10 500

10 000

Splacení

10 000

500

1 000

Výnosy z fin. majetku

Náklady z fin. majetku

1 000

500

Přeceňování CP

- CP účtované v účtové skupině 25 je nutno s výjimkou CP držených do splatnosti přecenit ke dni účetní závěrky tzv. reálnou hodnotou. Reálnou hodnotou se rozumí:
 - Tržní hodnota
 - Soudní odhad

Při přeceňování je nutno důsledně brát ohled na to, zda se jedná o majetkový CP nebo dlužný CP!

Změna reálné hodnoty se účtuje vždy výsledkově (tedy do N a V), ale rozdílné účty se použijí při přeceňování majetkových CP (účty Náklady z přecenění majetkových CP nebo Výnosy z přecenění majetkových CP) a dlužných CP (účty Náklady z finančního majetku nebo Výnosy z finančního majetku). Souvztažným účtem je vždy příslušný majetkový účet.

Př. Podnik vlastní obchodovatelné akcie v hodnotě 10 000 Kč a dluhopisy k obchodování ve výši 5 000 Kč. Ke dni účetní závěrky zjistil, že hodnota akcií na burze činí 11 000 Kč a hodnota dluhopisů 4 500 Kč. Co s tím?

Řešení: Je nutno přecenit CP na reálnou hodnotu.

Majetkové CP k obchod.

PS	10 000
	1 000 ←
KS	11 000

Výnosy z přecenění maj. CP

	1 000 →
--	---------

Zvýšení hodnoty akcií

Dlužné CP k obchodování

PS	5 000
	500 ←
KS	4 500

Náklady z fin. majetku

	500 →
--	-------

Snížení
hodnoty
dluhopisů

Peníze na cestě

- Je to účet (účtová skupina 26), který slouží k překlenutí časového nesouladu mezi vklady a výběry peněz a jiných hotovostí a doručením příslušných účetních dokladů. Využívá se při převodech mezi pokladnou a BÚ, bankovními účty navzájem a BÚ a úvěrovými účty.

Př. Dne 2.3. 2004 převádí podnik z pokladny na BÚ 25 000 Kč. Výpis z BÚ přijde až 21.3. 2004.
Zaúčtujte.

Řešení: Jelikož VPD si podnik vystavuje sám, má ho k dispozici hned 2.3. Ale k tomuto datu nelze účtovat na účet BÚ, protože chybí VBÚ. K tomuto datu se proto místo účtu BÚ použije účet Peníze na cestě. Až dojde k 21.3. VBÚ, teprve tehdy se účtuje příjem peněz na účet BÚ.

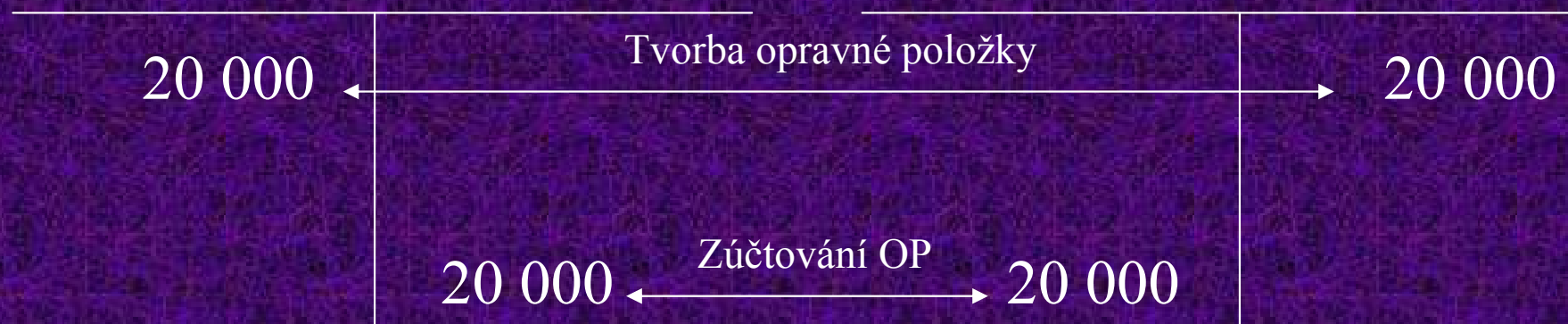


Př. Podnik při inventarizaci zjistil, že se snížila hodnota jeho majetkových CP, které nepodléhají přecenění, o 20 000 Kč. Po půl roce se hodnota CP vrátila zpět.

Řešení: Je nutno vytvořit opravnou položku. Po vrácení hodnoty na původní úroveň se opravná položka zruší.

Tvorba a zúčtování OP

Opravná položka k maj. CP



Inventarizace KFM

Inventarizační rozdíly (úbytky, přebytky) se účtují podle druhu majetku:

- U pokladní hotovosti a cenin se úbytky účtují na účet Manka a škody na finančním majetku (finanční náklad v účtové skupině 56). V případě, že existuje hmotná odpovědnost, předepíše se úhrada manka zaměstnanci přes účet Pohledávky za zaměstnanci (účt. Skupina 33) a jako Ostatní finanční výnos (finanční výnosy, účt. Skupina 66). Přebytky se vždy účtují jako zvýšení majetku a Ostatní fin. Výnosy.

- Př. Inventarizace zjistila manko v pokladně ve výši 1 200 Kč. Toto manko bylo posléze předepsáno k úhradě zaměstnanci a ten jej zaplatil v hotovosti. Zaúčtujte.



Inventarizační rozdíly u jiného KFM

- Chybějící CP se účtují v rámci převodů v analytické evidenci na účet CP v umořovacím řízení,
- Manko nebo škoda u ostatního majetku se účtuje jako úbytek majetku a náklad na účty Manka a škody na finančním majetku (finanční náklad) nebo na účet Škody (mimořádný náklad v účtové skupině 58 – Mimořádné náklady).

To nejlepší na konec, aneb kurzové rozdíly u FM

- Kurzový rozdíl vzniká u majetku znějícího na zahraniční měnu, který je nutno přepočítat na měnu českou, z důvodu pohybu devizových kurzů na devizových trzích. Kurzový rozdíl může mít podobu:
 - a) Kurzového zisku (ten se účtuje na účet Kurzové zisky v účtové skupině 66 – Finanční výnosy),
 - b) Kurzové ztráty (účet Kurzové ztráty v účtové skupině 56 – Finanční náklady)

Kdy se o kurzových rozdílech účtuje?

- Ke dni uskutečnění účetního případu a ke dni účetní závěrky.

Pozor!!!

Kurzové rozdíly u CP a podílů, s výjimkou CP držených do splatnosti, se při ocenění k okamžiku účetní závěrky považují za součást ocenění reálnou hodnotou. Účtuje se o nich stejně jako u jiného majetku, při přeceňování na reálnou hodnotu je však třeba dávat pozor, aby nebyly tyto částky účtovány ještě jednou jako snížení hodnoty CP.

Př. Podnik má ve vlastnictví akcie k obchodování znějící na CHF v nominální hodnotě 1 000 CHF. Ke dni nákupu akcií činil kurz 25 Kč/CHF. Ke dni účetní uzávěrky je kurz 28 Kč/CHF.

Řešení:

Nejprve je nutno vypočítat kurzový rozdíl, který činí:
 $(28 - 25) \times 1\,000 = 3\,000$ Kč. Jedná se o kurzový zisk, neboť původně byla hodnota akcií v české měně rovna: $25 \times 1\,000 = 25\,000$ Kč. Ke dni účetní uzávěrky je jejich hodnota v české měně rovna: $28 \times 1\,000 = 28\,000$ Kč. Proto kurzový zisk. Ten je potřeba zaúčtovat.

Účtování:

Kurzové zisky	Maj. CP k obchodování
3 000	PS 25 000
← Kurzový zisk →	3 000
	KS 28 000